

"Något som är kul, något man kan lägga framtiden på"

- Lokalkulturens påverkan på ungdomars framtidsvisioner i Gnesta

"Something fun, something for the future"

- The local culture's impact on young adults visions in Gnesta

Elina Lindroos

"Något som är kul, något man kan lägga framtiden på" – Lokalkulturens påverkan på ungdomars framtidsvisioner i Gnesta

"Something fun, something for the future" – The local culture's impact on young adults visions in Gnesta

Elina Lindroos

Handledare: Yvonne Gunnarsdotter, Sveriges lantbruksuniversitet,
Institutionen för stad och land, avdelningen för landsbygdsutveckling

Examinator: Kjell Hansen, Sveriges lantbruksuniversitet,
Institutionen för stad och land, avdelningen för landsbygdsutveckling

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2F

Kurstitel: Självständigt arbete i landsbygdsutveckling

Kurskod: EX0523

Program/utbildning: Agronomprogrammet - landsbygdsutveckling

Utgivningsort: Uppsala

Utgivningsår: 2013

Omslagsbild: Gymnasievalet illustrerat av elever i åk 9. Sammanställt av Elina Lindroos

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: Ungdomar, framtidsplaner, Gnesta, plats, genus, klass

Sveriges lantbruksuniversitet

Swedish University of Agricultural Sciences

Fakulteten för naturresurser och lantbruksvetenskap

Institutionen för stad och land

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Abstract	6
Inledning	7
Syfte och frågeställning	9
Metod och teori	9
Fokusgrupp	10
Framtidsplaner	13
Statistik	14
Deskriptiv- och analytisk generaliserbarhet	15
Teoretiska begrepp och teman	16
Plats	16
Genus	19
Socialt kapital	20
Självbild	22
Klass	23
Gnesta kommun - nu och då	24
Gnesta kommuns historia	24
Gnesta kommun idag	25
Gnesta och utbildning	28
Ungdomarnas framtidplaner	30

Vidareutbildning i Gnesta	31
Slutord	38
Källförteckning	41
Litteratur	41
Internetsidor	42

Sammanfattning

I denna kandidatuppsats ligger fokuset på kommunen Gnesta, i Södermanlands län. Syftet är att undersöka de framtidsplaner som finns hos ungdomarna i Gnesta kommun, utifrån förutsättningarna som ges. För att analysera ungdomarnas framtidsplaner används begreppen plats (kommunen), genus, samhällsklasser och lokala identiteter.

Uppsatsen är till stor del baserad på fokusgrupper som genomfördes med fjorton elever i årskurs nio, hur deras framtidsval såg ut och varför. Till hjälp har jag även tagit del av en redan genomförd enkätstudie.

Abstract

This bachelor thesis is focused on the municipality Gnesta, in Södermanland. The aim is to investigate the future plans of young inhabitants in Gnesta municipality, based on the given conditions. The themes are location (municipality), gender, social classes and local identities - to analyze how the youths in Gnesta creates their identity.

The paper is largely based on a focus groups conducted with fourteen students secondary school. They were asked how their future choices looked like and why. I have also considered an already completed survey study.

The essay concludes with a brief analysis.

Inledning

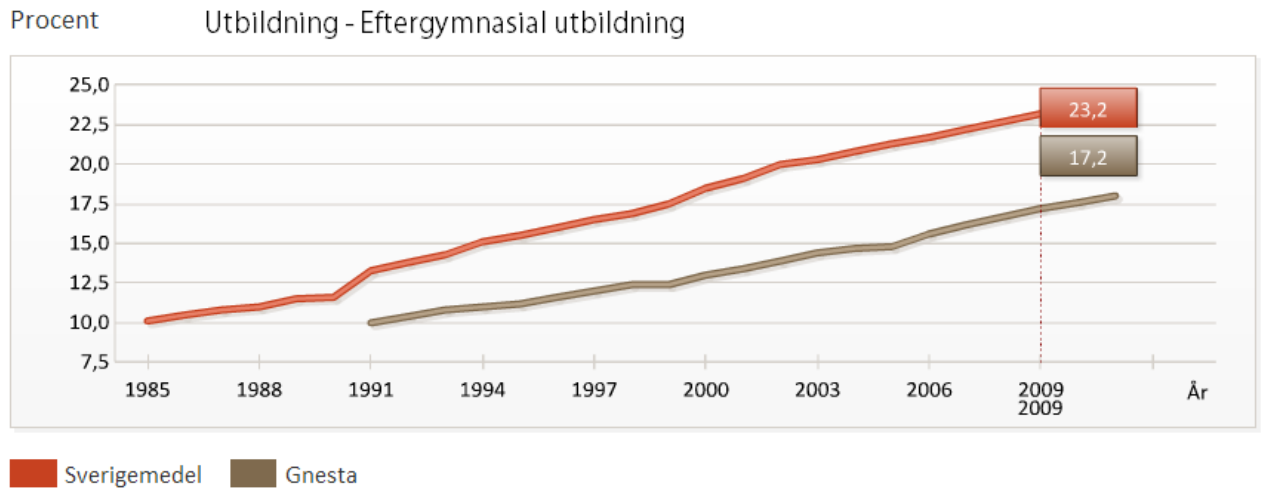
Gnesta, en kommun i Södermanlands län med ungefär 10 500 invånare, varav hälften bor i centralorten Gnesta.(ne.se). Gnesta kommun är en relativt ung kommun, bildad 1992 efter uppbrottet från Nyköping kommun.

Gnesta har en hel del barnfamiljer och två högstadieskolor; en kommunal och en friskola med waldorfinriktning. Det finns även ett gymnasium i kommunen som erbjuder praktiska utbildningar som förbereder ungdomarna inför en tidig start i yrkeslivet (Gnesta kommun, 2011)

Redan 2004 fanns det visioner om att höja den procentuella utbildningsnivån hos medborgarna i Gnesta kommun (sn.se), eftersom nivån låg under Sveriges snitt. Sedan 2004 har den eftergymnasiala utbildningsnivån i Gnesta höjts, och likaså genomsnittet i Sverige, något som innebär att Gnesta än idag ligger under rikssnittet.

Gnesta kommunalfakta. 2008.

<http://www.gnesta.se/download/18.3da4505a11afde52edb8000787/1218546575453/0461+Gnesta+FAKTA+aug+2008.pdf>

Källa: SCB

Med grunden i den eftergymnasiala utbildningsnivån ska jag undersöka ambitionerna hos högstadieläverna - vilka vill studera vidare, vilka vill det inte; och vad beror detta på? Tanken är att undersöka och analysera de framtidsplaner som ungdomarna i Gnesta har, och försöka hitta grunder på hur dessa kan ha uppstått.

I min utbildning till landsbygdsutvecklare har jag förstått hur mycket omgivningen påverkar och formar människan redan från tidig ålder. Med detta i åtanke vill jag undersöka hur ungdomarna i Gnesta ser på sin framtid, hur denna har formats av omgivningen. Jag vill i min
~ 8 ~

undersökning ta hänsyn till vilken bakgrund ungdomarna har till Gnesta kommun, samt hur deras personliga familjesituation kan ha påverkar dem i valen.

Syfte och frågeställning

Uppsatsen har som mål att se hur högstadieungdomars självbild påverkas av omgivningen där de befinner sig, och hur tydligt detta märks i den vardag där de lever och verkar genom personlig- och platsbunden identitet. Syftet med uppsatsen är således:

att undersöka de framtidsplaner som finns hos ungdomarna i Gnesta kommun.

I förhållandet till syftet har jag två frågeställningar som jag utgår ifrån:

1. Vad påverkar Gnestaungdomarnas framtidsplaner?
2. Hur påverkas ungdomarnas identitetsskapande av platsen?

Metod och teori

Syftet med denna uppsats var att skapa en förståelse utifrån ungdomarnas eget perspektiv, hur de såg på världen och vart denna

förståelse var grundad. Uppsatsen är dels kvalitativ, och dels kvantitativ. Det kvalitativa materialet, fokusgrupperna, kombineras med en tidigare kvantitativ enkätstudie.

En av de stora fördelarna med att genomföra fokusgrupper genom kvalitativ forskning är att intervjuaren kan undersöka de uppfattningar, framtidsplaner och erfarenheter som är svåråtgångade genom stora kvantitativa studier (Teorell & Svensson 2007: kap 10).

Gnesta kommun har tidigare utfört en kvantitativ enkätstudie;, *Bilden av Gnesta* (Gnesta kommun, 2011), med vissa öppna svar. Ett urval av dessa öppna svar kommer att citeras och användas i uppsatsen för att skapa en djupare förståelse för den lokala identiteten och kommuninvånarnas perspektiv på till exempel utbildning och inflyttning.

Fokusgrupp

Fokusgrupperna i uppsatsen utgick ifrån en ostrukturerad intervjuform, som sker utan styrning från intervjuaren (Teorell & Svensson 2007: 87f) tillsammans med de allmänna regler som finns kring att föra fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod (Wibeck, 2005) Frågorna till fokussamtalen är förutbestämda, med oplanerade följdfrågor.

Förberedelserna inför gruppsamtalen innebar att jag kontaktade en lärare och skolans rektor. De gav mig sedan tillstånd att genomföra dessa intervjuer anonymt. Inför intervjuerna fick jag totalt 80 minuters lektionstid att distribuera för två fokusgrupper. Detta innebar i teorin 40 minuter per grupp, något som rekommenderas (Wibeck 2005). I praktiken var åtgången per grupp dock enbart 30 minuter, inräknat start och avrundning.

Det insamlade kvalitativa materialet har kommit genom intervjuer med ungdomar i årskurs 9 genom dessa fokusgrupper. Fokusgrupperna innehöll ungefär 5-7 ungdomar som skulle diskutera begreppet "framtidsplaner" utifrån sina egna perspektiv och erfarenheter. Uppföljningsfrågor gjordes av typen "Hur (tror) du att ditt liv ser ut om fem år?". Deltagarna till fokusgrupperna var delvis handplockade med hjälp av en lärare, och alla elever gick i samma klass.

Fokusgruppens samtal spelades in och enstaka citat skrevs ut i efterhand för att spegla i diskussionerna som uppkom i fokusgrupperna. Fokusgruppintervjuerna analyserades, främst utifrån vanliga kommentarer och värderingar hos de deltagande ungdomarna. Under samtalen hade jag en bisittare till hjälp, främst för att ta anteckningar.

Deltagarna i fokusgrupperna gick i den enda kommunala högstadieskolan i Gnesta kommun. Den är placerad i centralorten

(Gnesta) och eleverna från landsbygden får kommunal skolskjuts. Vissa av eleverna från landsbygden har tidigare gått i låg- och mellanstadiet i sina respektive landsbygdsorter, medan eleverna från centralorten har haft tillgång till två olika låg- och mellanstadieskolor. Totalt var det fjorton stycken ungdomar som deltog i fokusgrupperna. Av dessa hade hälften valt en teoretisk inriktning på sin gymnasieutbildning, och resterande sju en praktisk gymnasieutbildning.

Inför intervjuerna hade jag läst på om de olika kontrastproblem som finns mellan landsbygden och centralorten i Gnesta kommun som förekommit i tidigare undersökningar (Gnesta kommun, 2011). Att jag just valde att genomföra fokusgrupper med ungdomar i årskurs nio berodde på att dessa tar sitt första kliv in i vuxenvärlden med hjälp av sina gymnasieval, något som med största sannolikhet kommer att prägla hur deras framtida yrkesliv byggs upp, och således också hur deras framtidsplaner ser ut.

En av de största nackdelarna med att hålla i en fokusgrupp är att det är svårt att förutse hur gruppens interna dynamik kommer att se ut. Det är även svårt att komma utifrån och få en bra sammansättning på gruppdeltagarna och deras relationer sinsemellan, vilket kan leda till en missledande information. (Wibeck 2005). För att få en så bra dynamik som möjligt, där alla deltagare vågar vara med i diskussionen med sina åsikter, har som nämnt en av elevernas lärare varit med och anordnat gruppens sammansättning. Förhoppningsvis

har lärarens inifrånperspektiv lett till en bättre gruppdynamik där alla elever känner att de kan komma till tals, och där det inte finns någon intern ledare som riktar diskussionen.

Jag har en viss förförståelse för den lokala kultur som finns i Gnesta, bland annat genom tidigare skolarbeten men även på grund av att jag vuxit upp i ett samhälle i grannkommunen Södertälje. Centralorten Gnesta var då den närmaste tätorten med någorlunda utbud på fritidsaktiviteter och affärer, vilket gjorde att jag redan i tidig ålder började bekanta mig med Gnestaborna via till exempel idrottsklubbar. Senare fick jag även arbete på en bondgård i kommunen, några kilometer utanför centralorten. Genom fritidsaktiviteter och arbete har jag flera vänner som är uppvuxna i Gnesta kommun, något som har påverkat min förförståelse för platsen. Exempel på detta är att jag tidigare upplevt en skillnad mellan inflyttade och infödda Gnestabor i olika arrangemang, till exempel Gnestadagen. Jag har, som besökare från grannkommunen, ofta haft bäst kontakt med de människor som är inflyttade.

Framtidsplaner

Temat framtidsplaner kommer att utgå ifrån ungdomens egna uppfattningar, och dennes definition. Mitt förhållningssätt till framtidsplaner kommer dock att vara hur ungdomarna ser på sina avsikter i framtiden, med fem år framåt som utgångspunkt.

Framtidsplanerna kommer baseras på hur eleverna har gjort sina gymnasieval, och varför de har valt dessa inriktningar.

Ungdomarna fick själva diskutera kring begreppet *framtidspaner*. Anledningen till att jag valde att använda begreppet framtidspaner var för att eleverna själva skulle kunna utvärdera vad begreppet betydde för dem, beroende på bakgrund och gymnasieval. Framtidspaner är ett begrepp som, förhoppningsvis, eleverna hade egna värderingar runtomkring - något unikt men ändå gemensamt.

Statistik

Ett visst underlag i denna uppsats är baserad på redan befintlig statistik, främst framtagen från Statistiska Centralbyrån (SCB).

Viss del av den befintliga statistiken framtagen av Ekman (2011) i förmån till Gnesta kommun bestod av enkätfrågor. En enkät kan jämföras med en skriftlig intervju och sker med hjälp av ett frågeformulär (Teorell & Svensson 2007: 90f). Missförstånd kan uppstå i enkätsvar, likaså kan bortfallet på vissa frågor att bli stora. Svarshinder, så som de tolkningar som intervjurespondenten har, dolda uttryck och så vidare framkommer inte heller i en enkätundersökning. (Teorell & Svensson 2007: 90).

Statistik är även det ett empiriskt material som vanligen genomförs i samband med enkätundersökningar, som riktas till en riktad eller slumpmässigt utvald population (von Bromssen, 2013)

Enkätundersökningar är ett tidskrävande arbete det blir svårt att ställa kompletterande följdfrågor. Detta är en anledning till att fokusgrupper användes istället för enkätundersökningarna.

Deskriptiv- och analytisk generaliserbarhet

Deskriptiv generaliserbarhet innebär att den utvalda gruppen på ett korrekt sätt företräder en population och dennas karaktärsdrag. (Torell & Svensson 2007: 68f) Med andra ord visar den hur bra urvalets aspekter överensstämmer med den totala populationen, i detta fall ungdomarna i en landsbygdskommun. Jag ansåg att ungdomarna som deltog i fokusgrupperna företrädde ungdomarna i Gnesta eftersom de var utspridda över hela kommunen och hade olika inriktning på gymnasievalen. Det visade sig även att de tillhörde olika samhällsklasser. Detta kan kritiseras eftersom jag inte genomförde en fokusgrupp på den friskola som finns, och således inte fick en starkare deskriptiv generaliserbarhet för gnestaungdomen.

Genom en analytisk generalisering bedömer utövaren om resultaten från en studie kan komma att ge vägledning för vad som kan hända i en annan situation. Den analytiska generaliseringen har sin grund i likheterna och skillnaderna mellan de två situationerna genom en

påståendelogik (argumentering för en generalisering byggd på en bestämd teori). (Kvale & Brinkmann 2009:282)

Teoretiska begrepp och teman

Jag använder mig av några återkommande begrepp, främst *plats*, *genus* och *plats*. Under fokusgrupperna kommer temat *framtidsplaner* att vara det centrala som ungdomarna själva får diskutera omkring.

Plats

" Gnesta är en "fattig" kommun som inte investerar i exempelvis idrottsanläggningar, kulturutbud, infrastruktur, etc. Som inflyttad upplever jag att barnen blir sämre behandlade och orättvist bedömda i skolan av flertalet lärare än vad "Gnestabarnen" blir, där lärarna har olika former av band till barnens föräldrar, partikamrater, grannar, gamla vänner, etc. Svårt att knyta kontakter med etablerade gnestabor. Betydligt lättare med andra inflyttade."
(anonymt citat, Ekman, 2011)

Filosofen Martin Heideggers platsbegrepp, *Varande*, tolkat av Doreen Massey, har tre kriterier:

1. En plats har en entydig identitet.

2. Identiteten konstrueras av en inåtblickande historia.
3. Platsen har tydliga gränser.

(Gunnarsdotter 2005: 33-34)

Detta platsbegrepp (varande) kommer att användas på de Gnestabor som klassas som infödda. Infödda Gnestabor är, likaså andra människor som länge levt och verkat på samma plats i generationer, har en tydlig historisk förståelse för platsen och dess människor. Tiden har konstruerat en tydlig identitet av vilken samspelet mellan människorna grundas. Detta kan ses som en typisk identitet hos de infödda Gnestaborna, som i majoriteten av landsbygdsborna.

De inflyttade människorna, däremot, har inte samma historiska förförståelse för platsen. För de inflyttade personerna kommer jag att använda ett annat platsbegrepp, som troligen passar in bättre på de inflyttades synsätt på Gnesta. Begreppet härstammar från Doreen Massey, och är sammanfattat av Gunnardotter (s. 34);

1. Platser har unika karaktärer, men är fulla av interna skillnader och konflikter.
2. Platsen skapas till stor del av skeenden i omvärlden.
3. Platser måste inte ha gränser (men har det oftast).

Eftersom infödda och inflyttade Gnestabor med stor sannolikhet ser på platsen utifrån två olika begrepp kan detta skapa interna konflikter; något som tydligt märks i Ekmans rapport (2011). Även

en tredje grupp bör beaktas, återvändarna, det vill säga de Gnestabor som är uppväxta i kommunen, flyttat ut och sedan återvänt.

Jag kommer i denna uppsats att definiera den typiske Gnestabon som en kommunalbo. Uppsatsen kommer således inte att ta hänsyn till vart i kommunen ungdomarna i fokusgrupperna har växt upp, även fast det är relevant i Heideggers platsdefinition. Heideggers platsbegrepp är mer traditionellt än Masseys, vilket leder till att de fysiska platsgränserna inom kommunen kan uppfattas som mer relevanta för de infödda kommunalinvånarna, än för de inflyttade. Med olika syn på plats kan interna konflikter mellan befolkningen byggas upp, beroende på om man är inflyttad eller ej. Med olika perspektiv kan även begrepp som genus att uppfattas på olika sätt, även då alla verkar på samma plats.

Varje plats har en unik historia som präglar hur samhällsuppbyggnaden ser ut idag, och kan därför påverka den lokala kulturen på många sätt, exempelvis om samhället är ett utpräglat pendlarsamhälle, industrisamhälle och så vidare. Gränsmässigt kommer jag att ta hänsyn till de fysiska platserna i Gnesta kommun. Dels samhället och centralorten, "innanför rondellerna", och landsbygden som upptar resterande av kommunen. I ett annat sammanhang kan platsgränsen vara kommunen Gnesta, som särskiljer sig via kommunalgränsen mot grannkommunerna.

Platsbegreppet går således att applicera på både centralorten och de övriga landsbygdsorterna. Viktigt att belysa är dock att varje landsbygdsort har sin egen identitet, men att de intervjuade eleverna från landsbygden kommer att företräda alla delar av landsbygden och dess orter i Gnesta kommun.

Genus

"Begrepp inom humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning och teoribildning som används för att förstå och urskilja de föreställningar, idéer och handlingar som sammantagna formar människors sociala kön."

(Genus, ne.se)

Susanne Stenbacka beskriver i antologin *Ska hela Sverige leva?* (2008) de kontraster som finns mellan genus på landsbygd respektive i staden. Stenbacka menar att den urbana kvinnan oftast framställs som självständig och medveten, i kontrast till landsbygdens kvinnor som snarare är mer familjefokuserade och präktiga. Stenbacka menar att fördomarna mot männen också skiljer sig drastiskt i landsbygd och stad då en urban man återges som jämställd och modern, medan en landsbygdman är desto mindre jämställd och mer traditionell (Stenbacka 2008:123-132).

Avstånden påverkar människors vardagsliv; pendling, hushåll, försörjning. Dessa faktorer påverkar valen och organisationen av

vardagslivet, hur platserna blir lokaliserade. På landsbygden ser förutsättningarna annorlunda ut än i samhällen med goda kommunikationsmöjligheter. (Stenbacka, 2008) Att leva som ungdom i en centralort kan därför till synes underlätta för framtidsvalen; om planer på vidarestudier finns blir det lättare att pendla in till utbildningen, bredbandsnätet (sn.se, 2011) är ofta mer utvecklat i samhällena och ungdomarna får fler alternativ även om de är fordonslösa.

Enligt Stenbackas text *Vardagsliv och jämställdhet - landsbygd i förändring* är de könsstyrda arbetsmönstren starkare på landsbygder än i större samhällen, i detta fall tätort. Stenbacka menar att landsbygdskvinnor tenderar att dra sig mot mer traditionella arbeten som vårdrken och så vidare, medan männen snarare väljer mer traditionellt manliga yrkesroller. Hon anser att det skulle finnas betydligt fler arbeten att tillgå på landsbygden om de traditionella könsrollerna skulle brytas upp. Det är även viktigt hur ungdomen uppfattar sig själv i de praktiska omständigheter och strukturer som påverkar denna (Stenbacka 2008:128). Självbilden, implicerad av könsrollerna i omgivningen, kan därför bli en nyckelfaktor i framtidsvalen.

Socialt kapital

"Socialt kapital (...) betecknar vanligen de egenskaper vid sociala relationer som gör att människors samverkan grundas på tillit." (ne.se)

Gnesta har en hög andel egna företagare, liksom Gnosjö i Småland. Hans Westlund (2008) menar att landsbygder har större styrka än städer när det gäller sociala faktorer. De sociala kontaktnäten är starkare, och initiativen från privatpersonerna är starkare i städerna, mycket beroende på att bygderna annars skulle vara händelselösa.

Det sociala kapitalet består av människors sociala kontaktnät som i sin tur sätter ut och upprätthåller de normer och värderingar som gäller i ett samhälle. Socialt kapital kan återfinnas på de flesta platser i ett samhälle; fritid, näringsliv och offentlig sektor (Westlund, 2008). Som ett resultat av ett starkt socialt kapital i en bygd kan det uppstå en social ekonom, ofta uppbyggd kring olika föreningar, stiftelser och likvärdiga organisationer som i första hand arbetar med medlems- eller samhällsnytta. Organisationer inom den sociala ekonomin arbetar sällan i vinstdrivande syfte, även när småföretagare samverkar med varandra för att utveckla bygden i socialekonomiskt syfte. (Westlund, 2008). Westlund menar att i bygder där det lokala näringslivet samverkar med den sociala ekonomin stärkts det sociala kapitalet, som i sin tur bidrar till utvecklingen i bygden. Dock måste den sociala ekonomin verka för mer än sin kärnverksamhet för att bidra till en bygdeutveckling. (Westlund 2008:218f).

Genom det sociala kapitalet och den sociala ekonomin träffas och nätverkar människor. Informella samtal och diskussioner och samtal

förs - och leder till att mentaliteten i en ort förändras tillsammans med formella- och informella värderingar (Westlund 2008:223). Dessa samtal kan föra isär de infödda och inflyttade Gnestaborna, då nätverken ofta ser annorlunda ut på grund av olika platsuppfattning, och således också olika aktiva nätverk.

Ett socialt kapital främjar den lokala utvecklingen men kan bara utformas utifrån de lokala aktörernas välvilja (Westlund 2008:227). Dock kan kommunen ha stort inflytande, dess medverkan är ofta avgörande för huruvida det sociala kapitalet i framtiden kommer att utforma näringslivet (Westlund 2008:227f). I Gnesta har kommunala initiativ upplevts som positivt, bland annat genom projektet Gnesta företagsutveckling (Gnesta företagsutveckling, Gnesta kommun 2013).

Självbild

Självbilden innebär hur en människa uppfattar sig själv och hur denne kan komma att framställas av människor i sin omgivning (ne.se). Identitetens utveckling påverkas bland annat av vilken geografisk tillhörighet som personen har, och det kan således vara viktigt att arbeta och ifrågasätta med de stereotypiska föreställningarna om landsbygd- och stad för att för att minimera fördomar och klyschor och för att arbeta bort från de yrkes- och utbildningsmönster som finns idag (Stenbacka 2008:130f).

Klass

Klassamhälle har länge påverkat huruvida elever studerar vidare eller ej, och kan kopplas till den s.k. *anti-skolkulturen*. Gruppen som består av de ungdomar som inte studerar, *the lads* (fri översättning; killarna). Ehn och Löfgren menar att denna grupp ofta anser att skolan är mer som ett fängelse som de väntar på att bli frisläppta ifrån, och friheten kommer när de själva får arbeta. Ungdomarna inspireras av de vuxnas arbetskultur - till skillnad från akademikernas barn som inspireras av föräldrarnas yrkesval. Ehn och Löfgren menar att skolan representerar en medelklasskultur som motsäger sig framtidsbilderna hos "the lads", vilket leder till att denna grupp av ungdomar värjer sig för att väljer andra arbeten än de som samhället har förutbestämt, och gör sig till automatiskt underordnade arbetare redan i tidig ålder. Genom detta blir dessa ungdomar tidigt en del av det aktiva återskapandet av det moderna klassamhället. (Ehn & Löfgren 2001:75f.) . Löfgren och Ehn skriver att arbetarklassens ungdomar ofta uppfattar utbildning som en kontrollform de inte vill vara en del av, och således även får svårt att konkurrera om arbeten på andra samhällsnivåer. Komplexiteten i det svenska skolsystemet, där den studieinriktade skolformen under 1900-talet gav plats åt en grundskola som arbetade för att skapa jämlikhet och personlig utveckling var snarare till fördel för akademikerbarnen som hemifrån ändå har med sig den akademiska, kulturella, tillhörigheten och dess sociala system. (Ehn, Löfgren 2001:76)

Gnesta kommun - nu och då

Gnesta kommuns historia

Gnesta centralort har sedan 1861 haft en plattform från västra stambanan. Stationen anlades i dagens centralort på grund av sjön nedanför, som kunde bistå tågen med vatten. Det var också via denna stationsetablering som Gnesta samhälle blev en tätort, och började locka köpmän från Stockholm och Södertälje. I och med järnvägen blev Gnesta en centralort i slutet av 1800-talet. Under 1800-talet etablerades ett flertal fabriker i Gnesta, så som en tändsticksfabrik, en snickerifabrik ett större mejeri och ett bryggeri.

1883 blev Gnesta tätort ett så kallat municipalsamhälle, vilket var dåtidens uttryck för tätort. 1919 fick (Gnesta municipalsamhälle) en högre folkskola, och 1923 tillkom även en kommunal mellanskola. Gnesta tätort växte fort under denna period, på tio år hade invånarantalet tvådubblas till ungefär 5000 personer (Gnesta kommun, 2013)

Under 1920-talet började bussar att trafikera Gnestabygden (Gnesta kommun, Gnestas historia). Under krigsåren på 1940-talet började industrier etablera sig i Gnesta samhälle och centralorten blev 1955 utnämnd till en köping.

Sedan 1960-talet har även centralortsborna haft möjlighet att ta pendeltåget (Stockholms länstrafik) mot Södertälje och Stockholm.

1974 blev Gnesta genom en kommunsammanslagning en del av Nyköpings kommun. Under denna period tog också Statens Järnvägar bort möjligheten att åka med dem från Gnesta centralort, men trots detta fortsatte centralorten att växa. Mest förödande effekter av den indragna järnvägen fick landsbygdssamhällena i Gnesta kommun, eftersom de inte hade tillgång till Stockholms länstrafik under denna period, och ännu inte idag. 1992 blev Gnesta åter en egen kommun, efter att ha varit en del av Nyköpings kommun i dryga 18 år. (Gnesta kommun, Gnestas historia)

I och med järnvägen förflyttades även centralortens centrum från kyrkan till stationen (Gnesta kommun, 2013). I och med att järnvägens tillkomst i Gnesta flyttades kreatursmarknader in till centralorten, från landsbygden utanför. Även häradsrätten flyttades in till dagens centralort från en landsbygdsort.

Gnesta kommun idag

Kommunen har som strategimål att öka sin befolkning med ungefär 2 % per år, en ökning med 100-200 personer varje år. I kommunen idag finns det ett stort antal småföretagare, hela 1160 stycken registrerade företag på ungefär 10 300 invånare (Gnesta kommun, 2013) . Flera av dessa företag bedriver lantbruk i någon form. Kommunen anser att det finns ett brett utbud av olika fritidsaktiviteter och en omväxlande miljö där människor

tillsammans kan verka och leva; oavsett ålder och intressen (Gnesta, delårsrapport 2011).

Gnesta är en utpräglad pendlarkommun. Inom Gnesta kommun finns det totalt 2800 arbetstillfällen, och nära 2600 personer arbetar utanför kommungränsen, de flesta i Stockholms län (Delårsrapport, 2011). De stora företagen har möjlighet att ha personalstyrkor upp till 50 man, men de flesta registrerade företag är enmansföretag. Ungefär 40 % av alla arbetstillfällen i kommunen rör vård, omsorg och utbildning.

Denna teori, att kontaktnäten starkt påverkar ungdomarnas framtidsval, går att återkoppla till enkäten *Bilden av Gnesta -Svar på öppna frågor* som genomfördes av Tendensor 2011 (Ekman, 2011) . Enkäten är en sammanfattning av frågor som ställts till befolkningen i Gnesta kommun. Under frågan "Kommentera gärna öppenheten i Gnesta kommun" återfanns svar så som;

"Tydlig småstadsmentalitet, som nyinflyttade är det svårt att känna sig välkommen annat än bland andra nyinflyttade."

I Ekmans undersökning om Gnesta tillfrågades totalt 444 personer via en enkätundersökning. Av dessa kom 180 stycken, motsvarande 41 %, ifrån centralorten och 47 % från landsbygd eller landsbygdsorter (Ekman, 2011). Resterande 12 % hade annan anknytning till kommunen, till exempel som sommargäster. Majoriteten av de tillfrågade i Ekmans undersökning var personer

mellan 25-65 år, och enbart 6 % studerade - vilket motsvarades av de ungdomar < yngre än 17 år som deltagit i undersökningen. Dock undersökte även Ekman de tillfrågades utbildningsnivå, och hela 49 % av de svarade angav att de någon gång bedrivit en eftergymnasial utbildning. Detta stickprov motsäger således den officiella statistiken. Enligt SCB hade enbart 17,2 % av Gnestas medborgare någon form av eftergymnasial utbildning två år tidigare, 2009 (Ekonomifakta, 2013).

Med denna stora skillnad kan Ekmans stickprov ifrågasättas. En anledning till den stora skillnaden kan vara att Ekmans totala andel omyndiga enbart uppgick till 6 % av undersökningens deltagare, medan SCB beräknar sitt utbildningssnitt över befolkningens helhet - och tar således inte hänsyn till hur stor procentuell andel som består av ungdomar som ännu inte haft möjlighet att bedriva gymnasiestudier. 2012 uppgick andelen omyndiga barn- och ungdomar 21,1 % av Gnesta kommuns totala befolkning under 2012 (SCB, 2013).

En annan anledning till att Ekmans statistik skiljer sig mycket ifrån den officiella kan vara att invånarna överskattar sin utbildningskompetens jämfört med de grunder som SCB utgår ifrån i sin statistik. En annan orsak till att Ekmans statistik skiljer sig från SCB:s kan vara för att han nådde människor med en annan bakgrund än den genomsnittige Gnestabon.

Gnesta och utbildning

73,2 % av de ungdomar som studerade på gymnasiet 2010 fullföljde sin gymnasieutbildning inom den beräknade studietiden på tre år.

Det är enbart 11,5 % av dessa gymnasieelever som går direkt vidare för högskole- eller universitetsstudier; räkningsplats 260 av Sveriges totalt 290. Dock har hela 79,1% av dessa gymnasieelever etablerat sig på arbetsmarknaden *eller* studerat vidare inom två år efter avslutat gymnasieutbildning. 50 % av ungdomarna har etablerat sig på arbetsmarknaden två år efter avslutad gymnasieutbildning, vilket i teorin innebär att nästan 30 % av ungdomarna efter två år bedriver någon sorts vidareutbildning. (Delårsrapport 2011, SCB)

Sveriges officiella statistik - statistiska meddelanden UF 84 SM
1201. Befolkningens utbildning och sysselsättning 2010.

http://www.scb.se/Statistik/UF/UF0506/2012A01/UF0506_2012A01_SM_UF84SM1201.pdf

<i>Bilaga 2</i> Variabler (SCB) Utbildningsnivå i Gnesta kommun	Gnesta [0461] 2012	Riket totalt 2012
Fullföljd gymnasial utbildning, andel (%) av invånare 20 år, folkbokf. i komm.	68	74
Fullföljd utb. inom 4 år, andel (%) av nybörjare exkl. IV, folkbokförda i komm.	79	84
Fullföljd utb. inom 4 år, andel (%) av nybörjare totalt, folkbokförda i komm.	73	77
Grundlägg behörighet t univ och högsk andel (%) av invånare 20 år, folkbokf. i komm.	59	64

Som tabellen visar ovan ligger Gnesta kommun under rikets snitt, trots närheten till många större högskolor så som KTH, Södertörns Högskola, SU, Karolinska och Mälardalens Högskola. Rent geografiskt är Gnesta en bra utgångspunkt om intresset finns för att pendla till dessa högskolor. Dessvärre saknar närmare 40 % av Gnesta kommuns befolkning, som är 20 år eller äldre, behörighet att studera vidare på högskolan. Även detta är en faktor som kan drar ner på utbildningsnivån i Gnesta.

Ungdomarnas framtidplaner

"I värsta fall måste jag väl plugga vidare. Plugga och resa kanske." Elev, 16 år

Genomgående hade alla ungdomar en positiv framtidsbild, de hade tänkt och planerat vad framtiden skulle kunna komma att erbjuda och var överlag förväntansfulla att påbörja sin resa mot vuxenlivet efter sommaren.

De två fokusgrupperna hade olika kategorier av ungdomar. En med praktiskt och en med teoretisk gymnasieinriktning. Ungdomarna i den teoretiska gruppen hade allmänt en mer långsiktig framtidsbild som i de flesta fall inkluderade någon sorts studier, till skillnad från ungdomarna som valt den praktiska utbildningen och som snarare ville satsa på att snabbt komma ut på arbetsmarknaden, bland annat via sina kontaktnät. Övergripande var alla ungdomar överens om att de sociala kontaktnäten hade en väsentlig betydelse i hur deras framtidsbild präglas, även då den teoretiska gruppen hade vidare visioner att komma längre bort ifrån kommunen och förlita sig på sina personliga egenskaper snarare än de sociala kontaktnäten som fanns i Gnesta. De ungdomar med praktisk inriktning på sina gymnasieval hade också till stor del blivit inspirerade av vad deras föräldrar arbetade med, och angav att de hade blivit mer pushade hemifrån inför gymnasievalen.

När jag observerade de båda fokusgrupperna tycktes jag mig hitta ett intressant mönster. De elever som på något sätt redan nu hade ett intresse av eftergymnasiala studier hade föräldrar som flyttat in till Gnesta kommun före eller efter ungdomarnas födsel. Detta mönster återfanns i båda grupperna, men framförallt hos de med teoretisk inriktning. Att vara inflyttad innebär generellt att kontaktnäten i närområdet inte är lika etablerade som hos de ungdomar vars familjer bott i bygden i generationer. Att vara barn till en inflyttad förälder skulle således kunna innebära att ungdomen inte känner samma trygghet i de sociala nätverken som finns, och alltså arbetar sig tillbaka till de sociala nätverken som är etablerade utanför kommunen. Under fokusgrupperna framkom det att de elever som valt teoretiskt inriktning på sina gymnasieprogram inte hade haft samma påtryckningar hemifrån angående gymnasievalen. Vad detta kan bero på är svårt att besvara.

Vidareutbildning i Gnesta

Under fokusgrupperna lät jag alla ungdomar göra en personlig presentationsrunda där de berättade vad de hette, vart de kom ifrån samt vad de hade gjort för gymnasieval. Anledningen till att jag valde att fråga vart ungdomarna kom ifrån snarare än var i kommunen de bodde var att jag blev nyfiken på om det skulle finnas något samband mellan inflyttning och intresse för vidareutbildning hos ungdomarna. Med utgång från fokusgrupperna visade det sig att

de ungdomar med störst intresse av vidarestudier hade föräldrar som hade flyttat in till Gnesta kommun utifrån.

Gnestabor har, som i många andra landsbygdskommuner, tydliga platsbilder som genomtränger den sociala mentalitet som finns på orten. Platsbilden skiljer sig dock ofta åt beroende på om ungdomarna har inflyttade föräldrar eller inte. Även ungdomarna ser olika på platsen, och har olika uppfattning och värdering i hur denna uppfattas.

De ungdomar vars föräldrar är egna företagare bör ha ett socialt kapital som skiljer sig åt i jämförelse med de ungdomar som har föräldrar inom till exempel offentlig sektor. Ungdomskulturen och det sociala kapitalet går även det att sammankoppla; om familjen är engagerad i olika föreningar är det mer sannolikt att barnet rör sig i dessa kretsar. Enligt Westlund (2008) är det mer sannolikt att de föräldrar som driver egna företag även är engagerade i olika frivilligorganisationer.

Även klass spelar en väsentlig skillnad i det sociala kapitalets rötter - framförallt kring ungdomar och föreningslivet. Ungdomar som kommer från en medelklassfamilj har, rent generellt, större möjligheter att välja aktiviteter de är intresserade av, medan ungdomar från ett hem med sämre ekonomiska möjligheter väljer bort dyrare sporter så som hockey eller golf. När ungdomarna kommer in på högstadiet börjar föräldrarnas klass få en allt större

betydelse för ungdomens liv. Det går det tydligt att urskilja vilka av ungdomarna som får moped, eller till och med EPA-traktorer av sina föräldrar, och vilka som inte har dessa ekonomiska möjligheter. Min förförståelse, då jag själv kommer från ett arbetarhem, är att medelklassungdomar även kan ta större risker med gymnasievalen. De har sina föräldrar att förlita sig på rent ekonomiskt i en helt annan utsträckning efter gymnasiet.

Detta gör att klass även spelar en stor roll för var det sociala kapitalet byggs upp, hur det byggs upp och hur ungdomarnas möjligheter att stå på egna ben ser ut när de blir äldre. Trots att en gymnasieutbildning inte garanterar ett arbete kan ungdomarna från medelklassen välja program efter nöje, snarare än nytta, i en helt annan utsträckning än ungdomarna från en arbetarbakgrund. Personligen hade jag gärna läst ett estetiskt program på gymnasiet, men valde istället ett teoretiskt - eftersom jag då både hade möjlighet att studera vidare eller att arbeta efteråt; förebygga sysslolösheten som skulle kunna uppstå om jag istället hade läst ett "roligt program" med andra ord.

Under fokusgrupperna märktes även tydliga klasskillnader:

"Vad blir man om man inte pluggar på högskolan? Man får något billigt, där ja, man inte tjänar så mycket. Så jag tror att man ska göra någonting i alla fall." Elev, 16 år.

Eleven verkade komma ifrån en medelklassfamilj uttalat sig enligt ovan. Föräldrarna har antagligen välbetalda arbeten, och eleven ställer in sig på att uppnå en liknande levnadsstandard efter studierna. Den ekonomiska delen av ett arbete, lönen, är i fokus.

Är föräldrarna inflyttade och inte har samma känsla av den lokala gemenskapen som finns i kommunen kan detta påverka ungdomarnas framtidval. Om föräldrarna har ett mer bristfälligt socialt kontaktnät är det relativt enkelt att se hur ungdomarnas framtidval påverkas i form av arbetsmöjligheter, vidarestudier och så vidare. En familj bestående av inflyttade individer har ett tunnare socialt kontaktnät och således begränsade möjligheter att introducera sina barn på den lokala arbetsmarknaden efter gymnasieavslutet, speciellt om föräldrarna själva arbetspendlar upp mot Stockholms län. Om föräldrarna inte kan erbjuda ungdomarna samma säkerhet på arbetsmarknaden är det ganska självklart att dessa väljer att studera vidare, för att kunna säkerhetsställa sin framtid på annat sätt än genom föräldrarnas etablerade kontaktnät.

Många av ungdomarna i fokusgruppen påtalade också hur viktigt det var med kollektivtrafikens sträckning och denna styrde till viss mån vilket gymnasium de hade valt. Men, om nu föräldrarna är inflyttade kan detta leda till att de har en akademisk bakgrund i jämförelse med de infödda Gnestaungdomarna; en annan klassbild och en framtidsplan som blivit annorlunda grundad. Kollektivtrafiken är viktig om man väljer att studera vidare efter gymnasiet, eller om

ungdomen är medveten att denne inte kommer att kunna ha möjlighet att arbeta på orten i framtiden.

Möjligheterna att studera vidare för en person som är uppväxt i Gnesta kommun är stora. På senare år har det även erbjudits flera utbildningar via IT-distans som leder till en fullgod universitetsexamen. Men, trots att det finns fullgoda möjligheter att studera påverkas ungdomarna till största delen av det kontaktnät som de får från hemmet och bekantskapskretsen. Signalerna från föräldrar och vänner spelar roll i framtidsvalen, och då minskar betydelsen av andra faktorer, så som närhet till högskolor.

Om Gnesta kommun arbetar för att öka utbildningsnivån hos eleverna föreslår jag således att man ska komma ut och påverka på makronivå snarare än micronivå; och att arbeta med samhället som helhet snarare än att vända sig till eleven eller den unga vuxna som enskild individ. Om en ung vuxen saknar stöd i sina val hos sina närstående blir det svårt för denne att ta nya beslut som inte passar in i omgivningens normer. Att påvisa fördelar och nackdelar i olika beslut på olika samhällsnivåer skulle kunna hjälpa ungdomarna att våga ta en annan väg än deras förutbestämda.

I samband med fokusgrupperna genomförde jag även en observation, där jag betraktade ungdomarnas sociala spel och kroppsspel. Ungdomarna var till synes bekväma med att samtala om det komplexa begreppet framtidsplaner tillsammans, även om det var en

del nervositet även efter presentationsrundorna. Självfallet tog jag som observatör hänsyn till den ringa ålder ungdomarna hade, och den identitetsskapande utmaning de kommer att stå inför när de ska påbörja sin gymnasieutbildning. Vad som inte var medkalkylerat i denna uppdelning var att de båda ungdomsgrupperna skulle representera dels arbetarklassen, och dels medelklassen. I teorigruppen var ungdomarna vältaliga, väntade på sin tur att tala och ingen tog av det fikabröd som var framställt. De presenterade sig, talade för sin egen person och valde att inte tala om sin personliga upplevelse av samhällsproblem i samma utsträckning som ungdomarna i praktikgruppen. Praktikgruppen var däremot frispråkiga, åt av fikabrödet och hade tydliga inofficiella ledare som stundvis dominerade samtalen. Många i praktikgruppen sade inte något spontant, utan svarade enbart på direkta frågor.

Utifrån dessa mönster går det att avläsa tydliga klasskillnader. Dels hade många i teorigruppen inflyttade föräldrar, medan jag uppfattade att den större delen av praktikungdomarnas föräldrar hade verkat i Gnesta kommun i flera år. Även att teorigruppens samtal tydde på att de var uppfostrade på ett sätt som skiljde sig från praktikungdomarna. Teorigruppen, även de som inte hade som tanke att studera vidare, talade alla om arbeten som innebar klassiska kontorstider, det vill säga 8-16 och enbart vardagar, till exempel på bank. I praktikgruppen, däremot, var ungdomarna inställda på att arbeta med arbeten som även innebar kvälls- och helgarbete. Undantaget i praktikgruppen var två ungdomar som ville arbeta på

dagis samt inom fordonsbranschen. Att yrkesvalen skiljer sig åt visar att ungdomarna kommer från olika klassbakgrund. Många akademikerbarn är, enligt min egen erfarenhet, ovilliga att arbeta på kvällar och helger, samtidigt som ungdomar från en arbetarbakgrund har lättare att arbeta dessa obekväma arbetstider. Många motiverar snarare de obekväma arbetstiderna med en bättre timpenning än vad arbete på dagen ger. Även genuskillnader märktes, tydligare i den praktiska gruppen än den teoretiska. I den praktiska gruppen skulle till exempel killarna studera till kock, medan tjejsidan av samma yrkeskår representerades av en konditor. Detta illustrerar Stenbackas (2008) påstående om att kvinnor och män på landsbygden väljer oftare att traditionella yrken jämfört med storstadsbor. Dessa genuskillnader syntes även i den teoretiska gruppen där tjejerna ville studera gymnasiekombinationer så som estet/samhälle, samtidigt som killarna var inriktade på naturvetenskap eller samhälle/ekonomi. Att inflyttning och gymnasieval hänger samman påvisades med andra ord i fokusgruppen, likväl som klasskillnaden mellan de inflyttade och infödda.

"Klass är en dimension som ofta handlar om utgångspunkten. Om samhället av somliga människor beskrivs som den båt vi alla sitter i, är andra mer uppmärksamma på vem som får sköta årorna och vem som sitter vid roret." (Ehn & Löfgren 2001:67).

Sociala kulturer, även på bestämda platser, bildar tidigt sina erfarenhetsvärldar efter klassbegreppen (Ehn & Löfgren 2001:68f). Utefter de tudelade erfarenhetsvärldarna uppstår en kämpalek om vems verklighetsdefinition som ska gälla, vilken människosyn som gäller och vad som dominerar de sociala spelreglerna, vilket kan leda till att en av grupperna får en dominerande position (Ehn & Löfgren 2001:68f). Dessa skilda verklighetsdefinitioner urskilde sig snabbt bland ungdomarna, redan i första stadiet, då de utan problem kunde klassificera sig i två läger - ett teoretiskt (akademiskt) och ett praktiskt.

Slutord

För att återkoppla till Stenbackas text och teorier om landsbygdskvinnor - Stenbacka menar att kontrasten mellan landsbygd- och storstad på många sätt avbildas i de arbetskulturer de kommer ifrån, och formar därefter även efter hur de ser på framtiden. Stenbackas teorier skulle stödja slutsats om att det är de inflyttades barn som väljer att studera vidare - eftersom en stor del av de inflyttade till Gnesta kommer ifrån Storstockholmregionen. Om det nu är så att det är de inflyttades barn som väljer att studera vidare kan detta sammankopplas till det platsbegrepp som präglar bygder och individer; de inflyttades barn har med sig andra erfarenheter och annan bakgrund än den typiske ursprunglige Gnestabon enligt Massey och Heideggers skiljda begrepp.

Jämställdheten är något som präglar samhället mer och mer och ungdomens självbild kommer ifrån omgivningens värderingar och mål. Att bara anta att ungdomen är präglad av att föräldrarna är inflyttade eller ej är därför en grov generalisering att dra - även om det kan vara en viktig faktor i sammanhanget.

Ungdomens självbild spelar en stor roll i vilka beslut denne fattar. En människa blir präglad av omgivningen, om generationerna innan har bott och klarat sig på orten utan utbildning blir det svårt för ungdomen att se bortom detta. Platsen och ungdomens relation till denna; vare sig det är kommunen, skolan eller hemmet, skapar förutsättningarna för vart ungdomen kommer att hamna i framtiden. Barn till de inflyttade saknar kontaktnätverken som de andra har, oavsett vilken samhällsklass de tillhör. Detta gör att de på annat sätt måste hitta vägar att skapa en framtida försörjning, genom utbildning eller genom att flytta till platser där föräldrarna har andra kontaktnät. Även en inflyttad ungdom kan få arbete via sina föräldrar, men samspelet med resten av samhällets inbitna stigföljande blir svårt. Framtidsbilden hos en ungdom präglas således av dels platsen, men även av det generationsbaserade stigföljandet, självbilden i ett klassamhälle och kontaktnäten.

Vad påverkar då Gnestaungdomarnas framtidsplaner? Det som har framkommit i andra studier, och som går att tillämpa på denna empiriska undersökning är flera saker. Framtidsplanerna påverkas främst av huruvida föräldrarna är inflyttade eller ej, men även av

vilken platssyn ungdomarna har på Gnesta som helhet. Genus har stor betydelse för hur ungdomarna ser på sig själva, något som går hand i hand med klassbegreppet och synen på utbildning och framtida yrke.

Identiteten hos ungdomen bildas både av platsen, föräldrahemmet, socialt kapital och genus. Platsen är, trots olika utgångspunkter, viktig för hur ungdomen ser och agerar i ett samhälle. Genom att delta i fritidsaktiviteter eller att samverka i skolmiljöer byggs det sociala kapitalet upp, med eller utan föräldrarnas inflytande. Det sociala kapitalet påverkas i sin tur av vilken samhällsklass ungdomarna tillhör; något som styr vilka sociala aktiviteter de har möjlighet att vara en del av.

Källförteckning

Litteratur

Borg, Elisabet & Joakim Westerlund. 2007. Statistik för beteendevetare. Stockholm. Liber.

Ehn, Billy & Löfgren, Orvar. 2001. Kulturanalyser. Malmö. Gleerups Utbildning AB.

Gunnarsdotter, Yvonne. 2005. Från arbetsgemenskap till fritidsgemenskap : den svenska landsbygdens omvandling ur Locknevis perspektiv. Uppsala. Department of Landscape Planning, Ultuna, Swedish University of Agricultural Sciences

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend. 2009. Den kvalitativa forskningsintervjun. Lund: Studentlitteratur AB.

North, Douglass. 1993. Institutionerna, tillväxten och välståndet. SNS Förlag

Stenbacka, Susanne. 2008. Vardagsliv och jämställdhet - en landsbygd i förändring. I Ska hela Sverige leva? Forskningsrådet Formas.

Teorell, Jan & Svensson, Torsten. 2007. Att fråga och att svara: Samhällsvetenskaplig metod. Liber.

Wibeck, Victoria. 2005. Fokusgrupper - om fokuserade gruppintervjuer som undersökningsmetod. Studentlitteratur.

von Bromssen, Claudia; lektor i statistik, Sveriges Lantbruksuniversitet. 2013. Statistik. Föreläsning 18 februari.

Internetsidor

DN (Dagens Nyheter). 2013. Skolkollen.

http://www.dn.se/nyheter/sverige/skolkollen_jamfora_skolor_betyg
(hämtad 2013.04.12)

EFS (Svenska Europeiska Socialfonden). Lärande samverkan i Gnestas förskolor och skolor.

<http://www.esf.se/sv/Projektbank/Behallare-for-projekt/Ostra-Mellansverige/Larande-samverkan-i-Gnestas-forskolor-och-skolor/>

Ekman, Per. 2011. Bilden av Gnesta - svar på öppna frågor. Kalmar. Tendensor AB.

<http://www.gnesta.se/download/18.265e13de1295a83c5ea80001340/1277892069469/FritextGnesta444+webbunders%C3%B6kning.pdf>
(hämtad 2013.05.05)

Ekman, Per. 2011. Bilden av Gnesta. Kalmar. Tendensor AB.
<http://www.gnesta.se/download/18.3765dd7612e97ca5a8080004485/1303826826460/Bilden+av+Gnesta+slutrapport.pdf>

Gnesta Företagsutveckling. 2013.
<http://www.gnesta.se/gnestaforetagsutveckling.4.29a538c91338ffd757e800026568.html> (hämtad 2013.06.03)

Gnesta kommun. Befolkning och bebyggelsefakta. 2011.
<http://www.gnesta.se/kommunen/omgnestakommun/faktaekonomi/befolkningbebyggelse.4.7c45edfc129c676d13c800013.html> (hämtad 2013-04-25)

Gnesta kommunalfakta. 2008.
<http://www.gnesta.se/download/18.3da4505a11afde52edb8000787/1218546575453/0461+Gnesta+FAKTA+aug+2008.pdf>

Gnesta kommunfullmäktige. Delårsrapport 2011 -
Kommunfullmäktige 14 november 2011.
<http://www.gnesta.se/download/18.29a538c91338ffd757e80005181/1324558132788/Del%C3%A5rsrapport+2011.pdf> (hämtad 2013.04.02)

Gnestas kommun. (gnesta.se). Gnestas historia.
<http://www.gnesta.se/download/18.621b531c1241abe4fc280003520/2.Gnestas+historia.pdf> (hämtad 2013.04.02)

[http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Regional-statistik/Alla-
lan/Sodermanlands-lan/Gnesta/?var=2642](http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Regional-statistik/Alla-
lan/Sodermanlands-lan/Gnesta/?var=2642)

<http://www.sn.se/nyheter/trosagnesta9808/1.348329?m=print>

NE (National Encyklopedin), 2013. Gnesta.

<http://www.ne.se/lang/gnesta/183637> (hämtad 2013.04.15)

NE (National Encyklopedin), 2013. Identitet.

http://www.ne.se/lang/identitet/209858?i_h_word=sj%C3%A4lvbild
(hämtad 2013.04.15)

NE (National Encyklopedin), 2013. Genus.

<http://www.ne.se/genus/181336> (hämtad 2013.06.19)

NE (National Encyklopedin), 2013. Socialt kapital.

<http://www.ne.se/socialt-kapital> (hämtad 2013.06.19)

SN (Södermanlands Nyheter). 2011. Bristen på bredband tvingar folk att flytta. <http://www.sn.se/nyheter/gnesta/1.993328> (hämtad 2013.05.20)

Sveriges officiella statistik - statistiska meddelanden UF 84 SM

1201. Befolkningens utbildning och sysselsättning 2010.

[http://www.scb.se/Statistik/UF/UF0506/2012A01/UF0506_2012A01
_SM_UF84SM1201.pdf](http://www.scb.se/Statistik/UF/UF0506/2012A01/UF0506_2012A01
_SM_UF84SM1201.pdf)

~ 44 ~